

Seat No. : _____

XZ-130

B.Sc. Sem. IV
April-2013

Geology (204)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) જરૂર જગ્યાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિઓ દોરો.

(૨) તમારા ઉત્તરનો કમાંક પ્રશ્નપત્રનાં કમાંક મુજબ હોવો જોઈએ.

૧. (અ) અધોગમનના પુરાવાનું વર્ણન કરો. ૭

અથવા

હવામાન અને આબોહવામાં ફેરફાર વિશે ચર્ચા કરો.

(બ) ઉદ્વર્ગમનના પુરાવા સમજાવો. ૭

અથવા

જમીન-હવા-દરિયાની એકબીજા પર થતી અસર વિશે નોંધ લખો.

૨. (અ) સ્તરોના સહસંબંધ અને સમકાળીનતાનું વર્ણન કરો. ૭

અથવા

ખડક સ્તર વિદ્યાત્મક એકમ પર સમજૂતી સહિત નોંધ લખો.

(બ) ભારતના દ્વિપકલ્પીય વિભાગના પર્વતોની ચર્ચા કરો. ૭

અથવા

ભારતના ઉચ્ચપ્રદેશો અને દરિયાકિનારાનો આકાર સમજાવો.

૩. (અ) વિશિષ્ટ ગેડની લાક્ષણિકતાઓનું વર્ણન કરો. ૭

અથવા

સામાન્ય અને વિપરીત સ્તરભંગો સમજાવો.

(બ) અતિવ્યાપ્તિ વિશે તલસ્પર્શી નોંધ લખો. ૭

અથવા

નવવિવૃતિની રચના માટેના કારણોની ચર્ચા કરો.

૪. (અ) ભારતના લિગનાઈટ નિક્ષેપોનું વર્ણન કરો. ૧

અથવા

કોલસાની ઉત્પત્તિ, પ્રાભિસ્થિતિ અને વયની ચર્ચા કરો.

(બ) આસામનાં તેલ ક્ષેત્રો પર ઉદાહરણ સહિત નોંધ લખો. ૧

અથવા

સિમેન્ટ ઉત્પાદન માટે ઉપયોગમાં લેવાતાં આવશ્યક બનિજો સમજાવો.

૫. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકા ઉત્તર આપો : ૧

- (૧) ભૂસંચલનની વ્યાખ્યા આપો. ૧
- (૨) વાતાવરણીય પરિભ્રમણ શું છે ? ૧
- (૩) વિશ્વવ્યાપક આબોહવા ફેરફારની વ્યાખ્યા આપો. ૧
- (૪) કાળગણિત સ્તરવિદ્યાની વ્યાખ્યા આપો. ૧
- (૫) થાર રણનું કદ લખો. ૧
- (૬) પણ્ણિમ તરફ વહેતી બે દ્વિપક્લ્યીય નદીનાં નામ આપો. ૧
- (૭) ખીણની વ્યાખ્યા આપો. ૧
- (૮) અર્દીનકૃત ખડકોમાં જોવા મળતા સાંધા દર્શાવો. ૧
- (૯) જીણવિવૃતિની વ્યાખ્યા આપો. ૧
- (૧૦) કોણીય અસંગતિની આકૃતિ દોરો. ૧
- (૧૧) હીવની વ્યાખ્યા આપો. ૧
- (૧૨) માટીના પ્રકારો દર્શાવો. ૧
- (૧૩) આંધ્રપ્રદેશ સ્થિત જળકૃત થાળાનું નામ આપો. ૧
- (૧૪) ભારતમાંથી તાજેતરના બે વર્ષ માટે જખ્સમનું ઉત્પાદન દર્શાવો. ૧

Seat No. : _____

XZ-130

**B.Sc. Sem. IV
April-2013**

Geology (204)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) Draw neat diagrams wherever necessary.

(2) Your answer should carry the same number as per question paper.

1. (a) Describe evidences of subsidence. 7

OR

Discuss weather and climate changes.

(b) Explain evidence of Upheaval. 7

OR

Write a note on land-air-sea interaction.

2. (a) Describe correlation and homotaxis of strata. 7

OR

Write explanatory note on lithostratigraphic units.

(b) Discuss mountains of peninsular part of India. 7

OR

Explain plateaus and coast line of India.

3. (a) Describe characteristics of a typical fold. 7

OR

Explain normal and reverse faults.

(b) Write a detailed note on overlap. 7

OR

Discuss causes for the formation of an outlier.

4. (a) Describe lignite deposits of India.

7

OR

Discuss origin, mode of occurrence and age of coal.

- (b) Write illustrative note on Assam oil fields.

7

OR

Explain essential minerals utilized for cement manufacture.

5. Answer the following questions in short :

- (1) Define diastrophism. 1
- (2) What is atmospheric circulation ? 1
- (3) Define global climatic changes. 1
- (4) Define chronostratigraphy. 1
- (5) Write dimensions of Thar desert. 1
- (6) Name the two peninsular rivers flowing towards west. 1
- (7) Define Valley. 1
- (8) State the joints found in igneous rocks. 1
- (9) Define Inlier. 1
- (10) Draw a figure of angular unconformity. 1
- (11) Define Heave. 1
- (12) State the types of Clays. 1
- (13) Name the sedimentary basin located in Andhra Pradesh. 1
- (14) State the production of gypsum from India for two recent years. 1